

ХУЛОСАИ

шурои диссертатсионии 6D. КОА – 041 назди Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисос, номзади илм

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори шурои диссертатсионӣ аз “27” май с. 2024, № 21.3

барои сазовор донишҷӯи Каримов Саъди Мирзоевич, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба дараҷаи илмии номзади илмҳои техникаӣ аз рӯи ихтисоси 03.02.08.04 – экология (соҳаи илмҳои техникаӣ)

Рисолаи Каримов Саъди Мирзоевич дар мавзӯи «Арзёбии таъсири ҷанги истеҳсоли семент ба муҳити табиӣ атрофи ш. Душанбе (дар мисоли ҶСК “Сементи тоҷик”)», аз рӯи ихтисосҳои 03.02.08.04 – Экология (соҳаи илмҳои техникаӣ), ба ҳимоя 18.03.2024, қабул карда шуд, суратҷаласаи № 21.2, шурои диссертатсионии 6D. КОА – 041, назди Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ, 734042, ш. Душанбе, хиёб. академикҳо Раҷабовҳо 10, ки бо фармоиши КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, № 112/шд аз 05.04.2022 ташкил карда шудааст.

Довталаби дараҷаи илмии номзади илмҳои техникаӣ Каримов Саъди Мирзоевич, соли таваллудаш 1986, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2009 ба Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ-ро бо ихтисоси муҳандис-эколог хатм намудааст.

Каримов Саъди Мирзоевич фаъолияти меҳнатии худро аз соли 2010 ба ҳайси оператори синфхонаи компютерӣ дар факултети «Механикӣ ва технологӣ»-и Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ оғоз намудааст. Аз соли 2015 ба ҳайси ассистент ва аз соли 2020 муаллими калони кафедраи «Информатика ва техникаи ҳисоббарор»-и факултети «Технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ»-и донишгоҳи мазкур фаъолияти кардааст. Аз соли 2021 фаъолияти меҳнатии худро ба ҳайси муовини декан оид ба тарбия дар факултети «Технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ» идома дода истодааст.

Аз соли 2016 ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи «Бехатарии фаъолияти инсон ва экология»-и Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ таҳсил намудааст (фармоиши №92-3/4 аз 08.02.2016). Мавзуи таҳқиқоти номзадии унвонҷӯ Каримов С.М. бо тағйири иловаҳо дар Шурои олимони Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ тасдиқ шудааст (суратҷаласаи №13 аз 11.12. 2023). Имтиҳонҳои номзадиро аз фанҳои забони хориҷӣ (12.06.2023), таърих ва фалсафаи илм (23.11.2023) ва экология (10.01.2023) бо баҳои хубу аъло супоридааст (шаҳодатномаи №1108 аз 18.01.2024). Диссертатсия дар кафедраи «Бехатарии фаъолияти инсон ва экология»-и Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ иҷро шудааст.

Роҳбари илмӣ: Гулаҳмадов Ҳайдар Шарифович – доктори илмҳои техникӣ, и.в. профессори кафедраи «Бехатарии фаъолияти инсон ва экология»-и Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ.

Муқарризони расмӣ:

- **Рузиев Чура Раҳимназарович** – доктори илмҳои техникӣ, профессори кафедраи “Химияи амалӣ”-и Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

- **Қодиров Анвар Саидкулович** – номзоди илмҳои техникӣ, ходими калони илмӣ, директори Маркази рушди инноватсионии илм ва технологияҳои нави Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон,

ба рисола тақризи мусбат додаанд.

Муассисаи пешбар - муассисаи давлатии «Маркази илмию тадқиқотии ҳифзи захираҳои об»-и Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон. Хулосаи мусбати муассиса (суратчаласаи №2 аз 02.05.2024), ки аз тарафи раисқунандаи ҷаласа, н.и.г-м, директори муассиса Саидзода С.М., эксперт, н.и.т., мудири лабораторияи «Идоракунии ва ташаккулёбии ҳифзи захираҳои об» Муҳаббатшозода Ҷ.М., мудири лабораторияи «Сифати об ва экология»-и Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи АМИТ н.и.т. Шаймурадов Ф.И. имзо шуда, аз тарафи директори муассиса тасдиқ шудааст.

Рисолаи Каримов Саъди Мирзоевич дар мавзӯи «Арзёбии таъсири ҷанги истеҳсоли семент ба муҳити табиӣ атрофи ш. Душанбе (дар мисоли ҶСК “Сементи тоҷик”)» кори илмӣ ба анҷом расонидашуда буда он ба талаботҳои низомномаи КОА – и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, мувофиқат менамояд.

Муҳимтарин натиҷаҳои илмие, ки ба ҳимояи пешниҳод гардидааст дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ маъруза ва муҳокима карда шудаанд. Мақолаҳои, ки мазмуни он натиҷаи корҳои илмӣ рисолаҳо дар бар мегирад (6 мақола) дар маҷалаҳои илмӣ эътирофшудаи КОА – и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расонида шудааст. Инчунин мақолаҳои илмӣ унвонҷӯ вобаста ба мавзӯи рисола дар Паёми филиали Университети давлатии Москва ба номи М. Ломоносов дар шаҳри Душанбе (с.2023), материалҳои Конференсияи байналмилалӣ илмӣ «Мақтаби олимони ҷавон», ки ба ҳамкорӣ бо давлатҳои иттифоқӣ бахшида шудааст (Қазон, с.2023) ва дар Конфронси байналмилалӣ «Мақтаби илмӣ ҷавон» (Воронеж, 2023), ба ҷоп расидаанд.

Корҳои муҳимтарини рисола интишор шудаанд:

1. **Каримов С.М.** Оценка воздействия на окружающую среду при добыче и измельчении сырья на карьере «Харангон» ОАО «Таджикцемент» /Каримов С.М. // Вестник педагогического университета (Естественные науки) Издание Таджикского государственного педагогического университета имени Садриддина Айни № 4 (16) – Душанбе, ТГПУ, 2022 - С. 77-82.

2. **Каримов С.М.** Определение приоритетных загрязняющих веществ, подлежащих контролю в приземном слое атмосферного воздуха на террито-

рии г. Душанбе /Каримов С.М., Шоев С.С., Гулахмадов Х.Ш., Бобоев Х.Б. // Вестник филиала Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова в городе Душанбе серия естественных наук Том 1, № 2(31) – Душанбе, ФМГУ, 2023 - С. 96-106.

3. **Каримов С.М.** Оценка химического состава снежного покрова в зоне влияния цементного завода (на пример ОАО «Таджикцемент» г. Душанбе) / Каримов С.М., Бобоев Х.Б., Гулахмадов Х.Ш. // Вестник “Наука и инновация” Таджикский национальный университет Серия геологических и технических наук. №3 – Душанбе, ТНУ, 2023 - С. 44-53.

4. **Каримов С.М.** Определение загрязнений снежного покрова и оценка техногенной нагрузки в зоне воздействия ОАО «Таджикцемент» г. Душанбе/Каримов С.М., Бобоев Х.Б., Гулахмадов Х.Ш //Вестник «Наука и инновация» Таджикский национальный университет Серия геологических и технических наук. №1- Душанбе, ТНУ, 2023 - С. 158-166.

5. **Каримов С.М.** Эколого-экономический ущерб от загрязнения атмосферного воздуха при модернизации электрофильтра к рукавному для снижения воздействия пыли на территории ОАО «Таджикцемент» /Каримов С.М., Бобоев Х.Б., Иброхимов С.Ж., Самиев С. Ш. //Паёми политехники бахши техника ва чомеа №2(2) – Душанбе, ТТУ, 2023 - С. 9-13

6. **Каримов С.М.** Исследование запыленности атмосферного воздуха вблизи ОАО «Таджикцемент» г. Душанбе путем отбора проб воздуха /Каримов С.М., Бобоев Х.Б., Гулахмадов Х.Ш.// Наука и инновация Таджикский национальный университет Серия геологических и технических наук. №4- Душанбе ТНУ, 2023 – С. 54-60.

7. **Каримов С.М.** Модернизация существующего электрофильтра в рукавные фильтры для очистки газопылевых выбросов от мелкодисперсной пыли на ОАО «Таджикцемент» Конференсия байналмилалии илмй-амали дар мавзӯи “Рақамикунонӣ ва зехни сунъӣ” /Каримов С.М., Бобоев Х.Б., Маджидзожа Т.С.// бахшида ба “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф (солҳои 2020-2040)” Душанбе, ТТУ, 2023 - С. 48-56.

8. **Каримов С.М.** Исследование запыленности атмосферного воздуха вблизи ОАО «Таджикцемент» г. Душанбе путем отбора проб воздуха / Каримов С.М., Бобоев Х.Б., Гулахмадов Х.Ш.// Сборник трудов международной научной конференции «Школа молодых ученых», посвященной сотрудничеству с союзными государствами. Казань, 25 – 26 сентября 2023 г. С. 21-26.

9. **Каримов С.М.** Анализ загрязнения воздушной среды и пути её экологического оздоровления (на примере г. Душанбе) / Каримов С.М., Шоев С.С., Бобоев Х.Б. // Материалы Республиканской научно-практической конференции наука – основа инновационного развития. – Душанбе, ТТУ, 2023 - С. 417-42.

10. **Каримов С.М.** Определение перечня веществ, подлежащих контролю в приземном слое атмосферного воздуха г. Душанбе путем расчета класса опасности вещества (КОВ) / Каримов С.М., Шоев С.С., Гулахмадов

Ҳ.Ш., Бобоев Х.Б.// Материалы Республиканской научно-практической конференции рационального использования водных ресурсов: экологическое образование и обеспечение качества воды. – Душанбе, ТТУ, 2023 - С. 47-52.

11. **Каримов С.М.** Влияние вредных выбросов Душанбинский ТЭЦ-2 на состояние атмосферного воздуха г. Душанбе / Каримов С.М., Гулахмадов Х.Ш., Бобоев Х.Б., Шоев С.С., //Материалы Республиканской научно-практической конференции рационального использования водных ресурсов: экологическое образование и обеспечение качества воды. – Душанбе, ТТУ, 2023 - С. 62-65.

12. **Каримов С.М.** Оценка воздействия на окружающую среду Харангонского участка известнякового карьера / Каримов С.М., Бобоев Х.Б., Равшанов Д.Ч., //Материалы Международной молодежной научной школы-конференции Воронеж, 24 марта 2023 г. С. 226-231.

Мақсад ва вазифаҳои диссертатсия амалан иҷро гардидаанд. Тавсияҳои пешниҳодгардида аз назари илмӣ асоснок шуда, тадқиқоти анҷомёфта ба ҳисоб мераванд.

Дар автореферати диссертатсия мазмуни асосии кори илмӣ мухтасар оварда шудааст. Кори илмӣ ба шиносномаи ихтисоси 03.02.08.04 – «Экология» (соҳаи илмҳои техникӣ) аз рӯи банди 1.2 «Арзёбии ҳамаҷонибаи таъсири объектҳои саноати ба экосистемаҳои табиӣ ва сунъӣ. Принсипҳо ва механизмҳои мониторинги системавии экологӣ» ва 1.8 «Омӯзиши технологияҳои аз ҷиҳати экологӣ тоза ва камхарҷ» мувофиқат менамояд.

Ба автореферати рисола тақризҳо ворид шуданд.

1. Аз доктори илмҳои техникӣ, профессор, мудирӣ кафедраи «Технологияи истеҳсолоти химиявӣ»-и Донишгоҳи миллии Тоҷикистон – **Самихов Ш.Р.** Тақриз мусбат буда, камбудии зерин қайд шудаанд:

- дар боби 4 (расми 4.4) муаллиф блок – нақшаи принсипиалии мониторинги экологии ифлосшавии ҳавои атмосфераро барои ҶСК «Сементи тоҷик» пешниҳод намудааст. Оё модели мониторингии экологии, ки муаллиф пешниҳод намудааст дар дигар корхонаҳои саноати истифода бурдан мумкин аст?

- дар боби 4, муаллиф барои аз нав таҷдид (модернизатсия) кардани полнаҳои барқии (электрофильтр) корхона ба полнаҳои остинчашакл (руковной фильтр) ду нақшаи технологӣ (расмҳои 18 ва 19) пешниҳод намудааст. Савол ба миён меояд, ки нақшаҳои пешниҳодгардида ин навоариҳои илмии муаллиф мебошад, ё ин ки чунин равандҳои технологияи тозакунии чанг дар чунин корхонаҳои саноатии давлатҳои хориҷа (масалан, Европа, Федератсияи Русия) истифода мешаванд?

2. Аз доктори илмҳои техникӣ, профессор, муовини ректор оид ба илм ва татбиқоти Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон – **Ғафоров А.А.** Тақриз мусбат буда, камбудии зерин қайд шудаанд:

- дар боби 3 -и рисола оварда шудааст, ки тадқиқотҳои саҳроӣ дар майдони кории корхона ва дар ҷойҳои аҳолинишин дар давраи баҳору

тобистон ва зимистони солҳои 2021-2023 гузаронида шудааст. Лекин таҳлилҳои овардашуда фақат фаслҳои зимистон ва тобистонро дар бар гирифта, дар бораи тадқиқотҳои дар фасли баҳор гузаронидашуда маълумот дода нашудааст;

- дар боби 3-и рисола (банди 3.4) шумораи намунаҳои гирифташудаи барф барои муайян намудани ҷангнокии қабати барф ва баҳодиҳии сарбории техногенӣ, инчунин таҳлили таркиби химиявии оби барф дар ҳудудҳои таъсири корхона (дар дохили корхона ва дар минтақаҳои аҳолинишин), зиёда аз 20 ададро ташкил медиҳад. Агар шумораи гирифтани намунаҳои барф барои таҳлили геохимиявӣ на кам аз 40 ададро ташкил медед, натиҷагирии кори илмӣ мавриди баҳогузори хуб қарор мегирифт;

- дар матни автореферат ва ҷадвалҳои овардашуда баъзе хатогиҳои техникӣ дида мешаванд.

3. Аз номзоди илмҳои химия, дотсенти кафедраи «Химияи умумӣ ва ғайриорганикӣ»-и Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни – **Низомов И.М.** Тақриз мусбат буда, эродҳо пешниҳод нашуданд.

4. Аз номзоди илмҳои техникӣ, дотсенти кафедраи «Системаҳои информатсионӣ ва технологӣ»-и Донишгоҳи давлатии техникии Ярослав (Федератсияи Руссия) – **Царев Юрий Валерьевич.** Тақриз мусбат буда, камбудии зерин қайд шудаанд:

- следовало бы в автореферате диссертации указать для результатов замеров запылённости воздушной среды статистические показатели среднего, среднеквадратичного отклонения выполненных измерений (дар автореферати диссертатсия бояд нишондиҳандаҳои статистикӣ микдории миёна ва инҳирофи миёнаи квадрати таҳлилҳои ҷенкунӣ, ки барои муайян намудани ҷанги ҳаво гузаронида шудаанд, нишон дода мешуд).

Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар ба самти фаъолият ва корҳои илмӣ нашршудаи муқарризони расмӣ ва олимони муассисаи пешбар, инчунин ба корҳои илмӣ, аз ҷумла дар соҳаи экологияи муҳандисӣ машғул будани олимони муассисаи пешбар асоснок карда шудаанд.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки дар рафти гузаронидани корҳои илмӣ аз тарафи довталаб вазифаҳои зерин иҷро гардиданд:

– **омӯзиши** раванди технологияи истеҳсоли семент дар ҶСК «Тоҷиксемент» ҳамчун манбаи партовҳои ҷанг;

– **муайян кардани** самарайи дастгоҳҳои ҷангполюишкунанда, ки дар корхона барои кам кардани партовҳо ба атмосфера истифода мешаванд;

– **гузаронидани тадқиқот** барои муайян кардани дараҷаи ҷанголудшавии ҳаво дар ҳудуди сеҳҳо ва қитъаҳои қорӣ корхонаи ҶСК «Сементи тоҷик» ва дар ҳудудҳои аҳолинишини наздик;

– **муайян кардани ҷангу ғубор дар намунаҳои барфи** обшудаи стода ва таркиби элементҳои кимиёвӣ он (рН, дурушти умумӣ, HCO_3^- , Ca^{2+} , Mg^{2+} , SO_4^{2-}) бо истифода аз усулҳои таҳлили гравиметрӣ ва титриметрӣ;

– **муайян кардани дараҷаи ҷангнокии қабати барф** ҳамчун нишондиҳандаи ҳолати ҳавои атмосфера дар ҳудуди сеҳҳо ва қитъаҳои

кори ЧСК «Цементи тоҷик» ва дар ҳудудҳои нуктаҳои аҳолинишин;

– муайян намудани ифлоскунандаҳои афзалиятноки қабати сатҳи заминии ҳавоӣ атмосферӣ дар ҳудуди ҳамшафати ЧСК «Цементи тоҷик»-и шаҳри Душанбе;

– пешниҳоди тавсияҳо оид ба кам кардани партови чанг ба ҳавоӣ маҳалли корӣ ва наздикии ҳудуди ЧСК «Цементи тоҷик»;

– муайянкунии арзёбии зарари иқтисодӣ аз ифлосшавии чангу ғубори ҳавоӣ атмосфера дар ҳудуди шаҳр.

Аҳамияти назариявии тадқиқот ба он асос карда шудааст, ки:

- муқаррароти назариявии рисола ҳамчун саҳми назаррас дар қабули қарорҳо оид ба идоракунии фаъолияти ҳифзи муҳити зисти корхона бо назардошти параметрҳо ва талаботи экологӣ, таҳия карда шуданд;

- исбот карда шудааст, ки кори рисолаи зикршуда метавонанд ҳамчун тавсияҳои назариявӣ дар таҳияи ҳуҷҷатҳои экологӣ (ПҲНИ, КаҲАИ, лоиҳаи ММС) ва нақшаи чорабиниҳо оид ба дастовардҳои технологӣ дар истеҳсолот, ки ба таъмини паст кардани концентратсияи чанг дар газҳои ихроҷшуда то меъёри санитарӣ (КҲНИ) мусоидат менамоянд, истифода шаванд.

Аҳамияти амалии тадқиқот ба он асос карда шудааст, ки:

– қиматҳои сатҳизаминии концентратсияи моддаҳои ифлоскунанда (партовҳои чанг) ба атмосфера бо усулҳои таҷрибавию ҳисобкунӣ чӣ дар ҳудуди минтақаҳои истеҳсолӣ то ба минтақаҳои муҳофизати санитарии корхона ва чӣ дар ҳудуди аҳолинишини шаҳр, исбот карда шуданд;

– усулҳои таҷрибавию ҳисобӣ, ки барои тадқиқи концентратсияи максималии сатҳизаминии партовҳо истифода мешаванд, барои таҳияи маҷмӯи чорабиниҳо оид ба безараргардонии чангу ғубор дар ЧСК «Цементи тоҷик», ки дар маҳалҳои шаҳр ва наздишаҳрӣ амал мекунанд, асос гардиданд;

– тавсияҳои амалӣ барои навсозии ПБ-и (электрофилтър) мавҷудаи тамғаи УГ1-2-10 (шумораи майдонҳо 2) ё ДГПН-55х3 (шумораи майдонҳо 3) бо мақсади кам кардани партови чангу ғубор ба ҳавоӣ атмосфера бо насби ПО (рукавные фильтры) ва гурӯҳи сиклонҳо таҳия гардиданд;

– натиҷаҳои тадқиқоти гузаронидашуда барои мутахассисони Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо арзёбии таъсири фаъолияти хоҷагидорӣ ба ҳавоӣ атмосфера ва мониторинги экологӣ машғуланд; мақомоти ҳокимияти давлатӣ; мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ; ташкилоти лоиҳакашӣ, ки лоиҳаи нақшаҳои ободонии шаҳрро тартиб медиҳанд, ҳолиб мегардад;

– натиҷаҳои тадқиқот ва пешниҳодот оид ба навсозии ПБ (электрофилтър) дар дастаи ПО (рукавные фильтры) бо мақсади кам кардани партови чанг ба ҳавоӣ атмосфера бо насби гурӯҳи сиклонҳои марҳилаи якуми тозакунии ба раванди таълимии кафедраи «Беҳатарии фаъолияти инсон ва экология»-и Донишгоҳи техникаи Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ барои омода кардани бакалаврҳо ва магистрон аз рӯи ихтисоси

330101-05 – «Ҳифзи муҳандисии муҳити зист» ворид ва татбиқ карда шудааст.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои тадқиқот нишон доданд, ки:

- **натиҷаҳои тадқиқот** бо муқаррарот, хулосаҳо ва тавсияҳои илмӣ бо ҳаҷми калони тадқиқоти оморӣ, ҳисобӣ ва таҷрибавӣ, ки ба талаботи муосир мувофиқ аст, тасдиқ мегардад;

- **корҳои ҷенкуниҳои таҷрибавии саҳроӣ** бо истифодаи усулҳои муосири илмӣ ва асбобҳои озмоишии санҷишӣ (аспиратори барқӣ (моделӣ 822), тарозуи электронӣ (асзет), филтрҳои АФА-ВП-20, спектрофотометри В-1100, рН-340, электроди интиҳобкунандаи ХС-SO4 - 001, усулҳои таҳлили титриметрӣ ва лабораторияи мини-экспрессии «Пчелка-Р»), инчунин мувофиқ бо корҳои тадқиқотҳои олимони дигар амали карда шудаанд;

- **татбиқи тавсияҳо** оид ба навсозии ПБ-и (электрофилтр) тамғаи УГ1-2-10 ё ДГПН-55х3 ба дастаи ПО (рукавные фильтры) барои кам кардани партовҳои чанг ба ҳавои атмосфера бо насби гурӯҳи сиклонҳои навбати якуми тозакунии асоснок карда шудааст.

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ иборат аст аз иштироки бевосита дар ҳамаи марҳилаҳои равандҳои тадқиқ ва натиҷагирӣ, далелҳо ва тадқиқоти илмӣ, иштироки бевосита дар натиҷагирии тадқиқот, коркарди қиматҳои таҷрибавӣ, иштироки шахсии довталаб дар коркарди маълумот ва омодагии интишороти асосӣ оид ба тадқиқот, аз тарафи довталаб шахсан иҷро кардан ва бо ҳаммуаллифӣ роҳандозӣ намудани коркард ва шарҳу тафсири маълумоти таҷрибавӣ ва ҳисобкунӣ, хулосабарорӣ ва тавсиядиҳӣ.

Кор ба мушоҳидаҳои шахсии муаллиф аз соли 2021 то 2023 асос ёфтааст. Ҳама тасвирҳои картографӣ дар асоси усулҳо ва тарзҳои харитасозии геодитлоотӣ сохта шудаанд. Ҳангоми навиштани диссертатсия сарчашмаи адабиёт, мақолаҳои муаллифони ватаниву хориҷӣ, манобеи интернетӣ ва тадқиқоти лабораторӣ ва саҳроӣ мавриди омӯзиш қарор дода шудааст.

Рисолаи Каримов Саъдӣ Мирзоевич – кори илмӣ-квалификасионӣ буда, дар он масъалаи омӯзиш ва таҳлили равандҳои технологияи истеҳсоли семент ҳамчун манбаи ифлоскунандаи ҳавои атмосфера, муайян намудани манбаҳои асосии партовҳои муташаккили чанг ва баҳодиҳии самаранокии кори иншоотҳои тозакунии мавҷудаи корхона, таъсири чанги семент ба муҳити зист ва саломатии инсон, баҳодиҳии дараҷаи ифлосшавии муҳити зист ва идоракунии системаи мониторинги сифати ҳавои атмосфера дар корхонаҳои саноатии кишвар, азнавсозии (модернизатсияи) полонакҳои барқии (электрофилтр) ҶСК «Сементи тоҷик» бо дастаи полонакҳои остинчашакл (рукавной фильтр) бо насби сиклонҳои батареявии марҳилаи якуми тозакунии ва ғайраҳо, ки барои беҳтар намудани сифати ҳавои ш. Душанбе ва фаъолияти беҳатарии экологии ҶСК «Сементи тоҷик» нигаронида шудааст, ба талаботи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» (аз 27-уми апрели соли 2022, таҳти №203) ҷавобгӯ мебошад.

Дар маҷлиси санаи 27.05.2024 баргузоргардида шурои диссертациони бД.КOA-041, назди Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ, қарори сазовор донишдани Каримов Саъдӣ Мирзоевичро бо дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисосҳои 03.02.08.04 – Экология (соҳаи илмҳои техникӣ) қабул намуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертационӣ - нафар иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм аз рӯи ихтисоси 03.02.08.04 – Экология 2- нафар. Номзади илмҳои техники – 2 нафар

Овоз доданд: тарафдор – 14 , муқобил – нест; бетараф – нест; бюллетенҳои беэтибор – нест.

Дар асоси ҳимояи ошкоро ва натиҷаҳои овоздиҳии пинҳонӣ ҷаласаи комиссияи ҳисоби шурои диссертациони бД.КOA-041(суратҷаласаи №21.3 аз 27.05.2024) қарор менамояд:

ҚАРОР:

1. Рисолаи Каримов Саъди Мирзоевич дар мавзӯи «Арзёбии таъсири ҷанги истеҳсоли семент ба муҳити табиӣ ва атрофи ш. Душанбе (дар мисоли ҶСК «Сементи тоҷик»)», аз рӯи ихтисоси 03.02.08.04 – Экология (соҳаи илмҳои техникӣ) ба талаботи Замимаи 2 «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ» ба диссертатсияҳои номзадӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз «30» юни с. 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

2. Корҳои илмӣ нашршудаи доктараб мазмуни диссертатсияро ба пуррагӣ инъикос менамоянд.

3. Каримов Саъди Мирзоевич ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ сазовор гардонидани шавад.

4. Аз КOA-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон хоҳиш карда мешавад, ки ба Каримов Саъдӣ Мирзоевич дипломи илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисосҳои 03.02.08.04 – Экология (соҳаи илмҳои техникӣ) дода шавад.

Раиси шурои диссертациони бД.КOA – 041,
доктори илмҳои техникӣ, профессор,

 Сафаров М.М.

Котиби илмӣ шурои диссертациони бД.КOA – 041,
номзади илмҳои техникӣ, дотсент

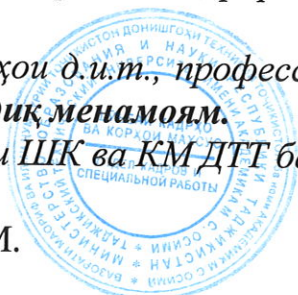
 Тағоев С.А.

Санаи барасмиятдарории хулоса 27.05.2024

Имзоҳои д.и.т., профессор Сафаров М.М. ва н.и.т., дотсент Тағоев С.А. ро тасдиқ менамоям.

Сардори ШК ва КМ ДТТ ба номи акад. М.С. Осимӣ Қодирзода Н. Ҳ.

Ч.М.

Суратчаласи № 21.3

чаласи шурои диссертатсионии 6D.KOA-041 оид ба ҳимояи рисолаҳои илмӣ аз рӯи дараҷаи илмии номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисос, номзади илм дар назди Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осими. аз «27» май с. 2024 ш. Душанбе

Ҳайати шурои диссертатсионӣ бо шумораи 15 нафар тасдиқ шудааст. Дар ҷаласа 14 нафар аъзоёни шуро иштирок доштанд.

Иштирок доштанд:

№	Фамилия, ном ва номи падар	Дараҷа ва унвони илмӣ	Рамзи ихтисос дар шуро
1.	Сафаров Маҳмадалӣ Маҳмадиевич (раиси шурои диссертатсионӣ)	д.и.т., профессор	01.04.14
2.	Носиров Наби (муовини раиси шуро)	д.и.т., дотсент	05.26.01
3.	Тағоев Сафовидин Асоевич (котиби илмии шуро)	н.и.т., дотсент	01.04.14
4.	Абдуллоев Сабур Фузайлович	д.и.ф-м, профессор	03.02.08
5.	Абдурахмонов Абдукарим Якубович	д.и.т., дотсент	05.26.01
6.	Азизов Рустам Очилдиевич	д.и.т., профессор	01.04.14
7.	Алиев Ҷамшед Насриддинович	н.и.т., дотсент	01.04.14
8.	Гадоев Сафаралӣ Айниддинович	н.и.т., дотсент	03.02.08
9.	Зарифзода Моҳира Абдусалом	д.и.т., дотсент	01.04.14
10.	Назаров Шамс Бароталиевич	д.и.х., дотсент	05.26.01
11.	Саломзода (Бобиев) Раҳмиддин	н.и.т., дотсент	03.02.08
12.	Фазылов Али Раҳматджанович	д.и.т., дотсент	03.02.08
13.	Сайдализода Абдурауф Сайдали	д.и.т., дотсент	05.26.01
14.	Ҳасанов Нуралӣ Мамедович	д.и.т., дотсент	05.26.01

РЎЗНОМА:

Ҳимояи ошкорои рисолаи илмии Каримов Саъди Мирзоевич дар мавзӯи «Арзёбии таъсири ҷанги истеҳсоли семент ба муҳити табиӣ атрофи ш. Душанбе (дар мисоли ҶСК «Сементи тоҷик»)», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 03.02.08.04 – Экология (соҳаи илмҳои техникӣ).

Раискунанда - д.и.т., профессор Сафаров М.М., раиси шурои диссертатсионӣ. Салом, ҳозирини гиромӣ, ҷаласи шурои диссертатсиониро оғоз менамоем. Барои самаранок бурдани кори шурои диссертатсионӣ аз аъзоёни шурои диссертатсионӣ хоҳиш карда мешавад, ки дар варақаи сабти ҳузури аъзоён худро ба қайд гиранд, марҳамат!

Дар асоси варақаи сабти ҳозиршавии аъзоёни шурои диссертатсионӣ, дар ҷаласаи имрӯза аз 15 аъзоёни тасдиқшуда 14 нафар иштирок доранд. Мутобиқи банди 42, замимаи 1, қарори Ҳукумати Тоҷикистон аз 30 юни

2021, №267 ва тағйиру иловаҳо аз 26 юни 2023, №295, дар ҷаласаи имрӯзаи шурои диссертатсионӣ бояд 3/2 ҳиссаи аъзоён иштирок дошта бошанд. Кворуми умумӣ ҳаст. Аз онҳо, аз рӯи ихтисоси 03.02.08.04 – Экология (соҳаи илмҳои техникӣ) - доктори илм - 2 нафар; номзади илм – 2 нафар, мо метавонем ҷаласаи диссертатсиониро кушода эълон намоем.

Ки тарафдори оғози кори ҷаласа мебошад, муносибати худро муайян намоед, тарафдор, зид, бетараф?

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор – 14, муқобил, бетараф нест.

Раисикунанда: рӯзномаи ҷаласаро тасдиқ менамоем. Дар рӯзномаи ҷаласаи навбатии шурои диссертатсионии 6D.KOA–041: «Ҳимояи ошкорои рисолаи илмии Каримов Саъди Мирзоевич дар мавзӯи «Арзёбии таъсири ҷанги истеҳсоли семент ба муҳити табиӣ ва атрофи ш. Душанбе (дар мисоли ҚСҚ «Сементи тоҷик»)», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 03.02.08.04 – экология (соҳаи илмҳои техникӣ)» пешниҳод мегардад.

Рӯзномаи ҷаласаро ба овоз менамоем. Ки тарафдор?

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор – 14, муқобил, бетараф нест.

Раисикунанда: довталаб – Каримов Саъди Мирзоевич, рисолаи номзадиашро дар кафедраи «Бехатарии фаъолияти инсон ва экология»-и ДТТ ба номи академик М.С. Осимӣ. иҷро намудааст.

Роҳбари илмӣ: Гулаҳмадов Ҳайдар Шарифович, доктори илмҳои техникӣ, и. в. профессори кафедраи «Бехатарии фаъолияти инсон ва экология»-и ДТТ ба номи академик М.С. Осимӣ.

Муқарризи расмӣ:

- Рузиев Ҷура Раҳимназарович – доктори илмҳои техникӣ, профессори кафедраи “Ҳимияи амалӣ”-и Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

- Қодиров Анвар Саидкулович – номзади илмҳои техникӣ, ходими калони илмӣ, директори Маркази рушди инноватсионии илм ва технологияҳои нави Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон.

Муассисаи пешбар - Муассисаи давлатии «Маркази илмию тадқиқотии ҳифзи захираҳои об»-и Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Сухан ба котиби илмии шуро, н.и.т., дотсент Тағоев С.А. барои баёни ҳуҷҷатҳои парвандаи довталаб, мутобиқати онҳо ба муқаррароти расмӣ ва шарҳи ҳоли довталаб дода мешавад. Марҳамат!

Баромад намуд: котиби илмии шуро – Тағоев С.А., ки оид ба номгӯи ҳуҷҷатҳои парвандаи довталаб, мувофиқати онҳо ба талабот ва шарҳи ҳоли довталаб маълумот дод.

Раисикунанда: барои шинос намудан ба натиҷаҳои асосии кори диссертатсионӣ сухан ба довталаб Каримов Саъди Мирзоевич дода мешавад.

Баромад намуд: Каримов С.М., ки оид ба мазмуни асосии рисолаи худ маъруза пешниҳод намуд (маъруза замима мегардад).

Раисикунанда: марҳамат, саволҳо!

Саволҳо доданд: Азизов Р.О., Фазылов А.Р., Назаров Ш.Б., Абдуллаев С.Ф., Саломзода Р., Абдурахманов А.Я.

Баромад намуд: Каримов С.М., ки ба саволҳо ҷавоб дод.

Раисикунанда: сухан ба роҳбари илмӣ, д.и.т., и. в. профессори кафедраи «Бехатарии фаъолияти инсон ва экология»-и ДТТ ба номи академик М.С. Осимӣ Гулаҳмадов Ҳ.Ш. дода мешавад, марҳамат!

Баромад намуд: роҳбари илмӣ, д.и.т., и. в. профессори кафедраи «Бехатарии фаъолияти инсон ва экология»-и ДТТ ба номи академик М.С. Осимӣ Гулаҳмадов Ҳ.Ш., ки оид ба баҳои илмии рисола, тавсифномаи фаъолияти илмӣ, илмӣ-омӯзгории довталаб, ҳамчунин сазовор будани ӯ ба дараҷаи илмӣ баромад намуд (тақризи роҳбар замима мешавад).

Раисикунанда: сухан ба котиби илмии шуро, н.и.т., дотсент Тағоев С.А. дода мешавад, ки шуморо бо хулоса оид ба натиҷаҳои экспертизаи муқаддамотии диссертатсия, тақризи муассисаи пешбар, тақризи дигар оид ба диссертатсия ва автореферати он ки ба шуро ворид шудаанд, шинос менамояд, марҳамат!

Баромад намуд: котиби илмии шуро – Тағоев С.А., ки ҳозиринро бо хулоса оид ба натиҷаҳои экспертизаи муқаддамотии диссертатсия, хулосаи Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ, тақризи муассисаи пешбар - муассисаи давлатии «Маркази илмию тадқиқотии ҳифзи захираҳои об»-и Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, тақризи дигари оид ба автореферати диссертатсия ба шуро воридгашта шинос намуд.

Баромад намуд: Каримов С.М., ки ба эродҳои дар тақризи ҷойдошта ҷавоб дод.

Раисикунанда: сухан ба муқарризи расмӣ д.и.т., профессор Рузиев Ҷура Раҳимназарович дода мешавад, марҳамат!

Баромад намуд: муқарризи расмӣ - Рузиев Ҷура Раҳимназарович – доктори илмҳои техникӣ, профессори кафедраи “Химияи амалӣ”-и Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (тақризи замима мегардад).

Баромад намуд: Каримов С.М., ки ба эродҳои дар тақризи ҷойдошта ҷавоб дод.

Раисикунанда: сухан ба муқарризи расмӣ н.и.т., ходими калони илмӣ Қодиров Анвар Саидкулович дода мешавад, марҳамат!

Баромад намуд: муқарризи расмӣ - Қодиров Анвар Саидкулович – номзади илмҳои техникӣ, ходими калони илмӣ, директори Маркази рушди инноватсионии илм ва технологияҳои нави Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон (тақризи замима мегардад).

Баромад намуд: Каримов С.М., ки ба эродҳои дар тақризи ҷойдошта ҷавоб доданд.

Раисикунанда: акнун ба муҳокима мегузарем. Иштироки мутахассисон дар муҳокима ҳатмӣ мебошад, марҳамат!

Дар муҳокима иштирок намуданд: Фазылов А.Р., Саломзода Р., Назаров Ш.Б., Абдурахманов А.Я., Сафаров М.М., Азизов Р.О. ва Абдуллаев С.Ф., ки рисоларо тарафдорӣ намуданд.

Раисикунанда: тақлиф шуд, ки муҳокима ба охир расонида шавад, сухани охири ба довталаб дода мешавад.

Баромад намуд: Каримов С.М., ки ба роҳбар, раис, аъзоёни шуро, муассисаи пешбар, муқарризони расмӣ ва ҳозирин изҳори миннатдорӣ намуд.

Раисиқунанда: муҳтарам аъзоёни шуро, ҳайати комиссияи ҳисобро интиҳоб ва тасдиқ намудан зарур аст. Пешниҳод карда мешавад - ҳайати комиссияи ҳисоб иборат аз 3 нафар: Азизов Р.О., Саломзода Р., Гадов С.А.

Овоздиҳии пинҳонӣ гузаронида шуд.

Баромад намуд: раиси комиссияи ҳисоб Азизов Р.О., натиҷаҳои овоздиҳии пинҳониро эълон намуд:

Тарафдор – 14; муқобил - нест; бетараф – нест; бюллетенҳои беътиборшуда – нест.

Раисиқунанда: муҳтарам аъзоёни Шуро, акнун бо овоздиҳии кушода суратҷаласаи комиссияи ҳисобро тасдиқ менамоем, ки тарафдор?

Тарафдор - 14, муқобил - нест, бетараф – нест.

Раисиқунанда: муҳтарам аъзоёни Шуро, акнун хулоса ва қарори шурои диссертатсиониро қабул намудан зарур аст. Барои шинос намудан ба лоиҳаи хулоса ва қарори шурои диссертатсионӣ суҳан ба котиби илмӣ дода мешавад.

Котиби илмӣ лоиҳаи хулоса ва қарори шурои диссертатсиониро хонд (хулосаи шурои диссертатсионӣ замима гардидааст).

Раисиқунанда: агар пешниҳод набошад, лоиҳаи хулосаро чун асос қабул менамоем, ки тарафдор?

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор – 14, муқобил, бетараф нест.

ҚАРОР:

1. Рисолаи Каримов Саъдӣ Мирзоевич дар мавзӯи «Арзёбии таъсири ҷанги истеҳсоли семент ба муҳити табиӣ ва атрофи ш. Душанбе (дар мисоли ҶСК «Сементи тоҷик»)», аз рӯи ихтисосҳои 03.02.08.04 – «Экология (соҳаи илмҳои техникаӣ)» ба талаботи Замимаи 2 «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ» ба диссертатсияҳои номзадӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз «30» июни с. 2021, №267 ва аз «26» июни с. 2023, №295 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

2. Корҳои илмӣ нашршудаи доктараб мазмуни диссертатсияро ба пуррагӣ инъикос менамоянд.

3. Каримов Саъди Мирзоевич ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникаӣ сазовор гардонида шавад.

4. Аз КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон хоҳиш карда мешавад, ки ба Каримов Саъдӣ Мирзоевич дипломи илмӣ номзади илмҳои техникаӣ аз рӯи ихтисосҳои 03.02.08.04 – «Экология (соҳаи илмҳои техникаӣ)» дода шавад.

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор – 14; муқобил нест; бетараф – нест.

Раиси шурои диссертатсионии 6D.KOA – 041,
доктори илмҳои техникаӣ, профессор

Котиби илмӣ шурои диссертатсионии 6D.KOA – 041,
номзади илмҳои техникаӣ, дотсент

Сафаров М.М.

Тағоев С.А.

Имзоҳои д.и.т., дотсент Сафаров М.М. ва н.и.т., дотсент Тағоев С.А.-ро тасдиқ менамоем.

Сардори ШК ва КМ ДТТ ба номи акад. М.С. Осимӣ

Қодирзода Н.Х.